

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 76 din 22.02.2018

Dosar nr: 677/2017

Petent/ă:

Reclamat/ă: Asociația de proprietari a ansamblului rezidențial AMFITEATRU, prin președinte

Obiect: Considerarea Regulamentului de ordine interioară a ansamblului rezidențial ca având prevederi discriminatorii

I. Numele, domiciliul și sediul părților

1. Numele și domiciliul procedural al petentului

2. Numele, sediul și domiciliul procedural al reclamanților

Asociația de proprietari a ansamblului rezidențial AMFITEATRU

Oraș Voluntari, Sat Pipera, str. Erou Iancu Nicolae nr. 123, jud. Ilfov

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul reclamă prevederile art. 46 din Regulamentul de ordine interioară a Ansamblului rezidențial „Amfiteatru”, de limitare a accesului la servicii și alungarea din cartier din cauza apartenenței la o anumită religie.

4. Se solicită restabilirea situației anterioare discriminării (modificarea art. 46 al regulamentulului).

III. Citarea părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 259/18.01.2018 au fost citate părțile din dosar, pentru termenul stabilit la data de 06.02.2018. La termen, nici petentul și nici avocatul său nu au fost prezenți. Partea reclamată a fost reprezentată prin împuternicit de către președintele Asociației, asistat de către avocat cu împuternicire avocațială la dosar.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

7. Prin intermediul memoriului înregistrat sub nr. 6760/20.12.2017 petentul, proprietar al unei locuințe din Ansamblul rezidențial „Amfiteatru”, solicită constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute de art. 10, lit. f) și de art. 13 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată, săvârșite de către Asociația de proprietari a Ansamblului rezidențial „Amfiteatru” prin președinte, prin adoptarea Regulamentului de ordine interioară.

8. Petentul solicită și restabilirea situației anterioare discriminării, în sensul obligării la modificarea Regulamentului de ordine interioară privind Ansamblul rezidențial „Amfiteatru”, prin eliminarea dispoziției prevăzute în art. 46 din Regulament: „Pentru păstrarea calității apei din piscină este obligatorie folosirea (...) costumului de baie european”, ca fiind discriminatorie pentru locatarii a căror naționalitate sau religie nu le permite adoptarea unei astfel de ținute.

9. Regulamentul a fost adoptat la data de 25.09.2017 stipulează prin art. 46 următoarele: „Pentru păstrarea calității apei din piscină este obligatorie folosirea dușului înainte de a intra în apă și a costumului de baie european (format din două piese, sutien și chilot precum și costum întreg.”

10. Cum petentul are închiriat apartamentul al cărui proprietar este către un cetățean al Republicii Yemen care a preluat astfel folosința locuinței împreună cu drepturile și îndatoririle aferente, consideră că art. 46 din Regulament este profund discriminatoriu față de locatarii cărora cetățenia sau religia nu le permite purtarea unui costum de baie european.

11. Se invocă și încălcarea art. 2 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată.

12. Mai menționează domnul [redacted] că nu există nici o rațiune de ordin social sau moral pentru care costumul de baie tradițional islamic (burkini) pe care unii dintre locatarii acestui ansamblu rezidențial sunt obligați să îl poarte, să nu fie acceptat.

13. Se observă că acest tratament diferențiat are ca scop înlăturarea exercitării unui drept recunoscut în condiții de egalitate iar măsura luată nu poate fi justificată de un scop legitim.

14. Mai mult, sunt săvârșite fapte de discriminare și împotriva proprietarilor cu cetățenia română, prin crearea unei situații care favorizează o posibilă reziliere a contractului lor de închiriere.

15. Petentul arată faptul că prin prevederile Regulamentului de ordine interioară se încalcă în mod flagrant Constituția României, care la art. 6 alin. 1) garantează egalitatea cetățenilor, precum și Convenția Europeană a Drepturilor Omului care garantează prin art. 14 dreptul de a nu fi supus discriminării.

16. Se aduc în sprijinul acestei petiții articolele 19 și 20 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată.

17. La sesizare se află atașate următoarele documente: Regulamentul de ordine interioară privind Ansamblul rezidențial „Amfiteatru”, Contractul de închiriere nr. 1/05.12.2016, Notificarea către Asociația de proprietari prin care solicită modificarea Regulamentului de ordine interioară și Împuternicirea către Casa de avocatură.

Susținerea părților reclamate

18. Prin intermediul punctului de vedere înregistrat sub nr.623/06.02.2018 și depus la ședința de audieri de către reprezentanta Asociației de proprietari și avocata asociației, se solicită respingerea petiției ca neîntemeiată.

19. Se arată că ansamblul rezidențial dispune de mai multe facilități, însă prin cumpărarea unui apartament proprietarii primesc drept de folosință neexecusivă și perpetuă asupra terenului și piscinei de 20 m lungime, cât și asupra restaurantului și a sălii de fitness, ca spații private puse la

dispoziția proprietarilor complexului și a musafirilor acestora. În cazul în care se stipulează în contractul de închiriere, și chiriașii au acces la aceste facilități.

20. În contextul în care unii locatari obișnuiau să intre în piscină într-o ținută necorespunzătoare, constând de multe ori chiar în haine de stradă, față de posibile complicații medicale ce pot apărea în astfel de situații, la ședința din data de 25.09.2017 a Adunării Generale a Asociației de proprietari a Ansamblului rezidențial s-a stabilit, cu votul unanimității, modificarea Regulamentului de ordine interioară. Una dintre aceste modificări constă în introducerea art. 46, potrivit căruia: „Pentru păstrarea calității apei din piscină este obligatorie folosirea dușului înainte de a intra în apă și a costumului de baie european (format din 2 piese, sutien și chilot precum și costum întreg). Este interzisă expunerea topless sau oricare ar fi indecentă.”

21. Se solicită excepția lipsei calității procesuale active deoarece un cetățean român a formulat petiția ce face obiectul prezentului dosar, acuzând un comportament discriminatoriu pe teme de rasă/naționalitate/etnie/religie. Petentul nu este persoana discriminată și nu există nici un argument pentru care s-ar putea considera că acesta ar reprezenta o persoană împotriva căreia s-a săvârșit o pretinsă faptă de discriminare (raportul juridic dintre proprietar și chiriașul său este unul pur civil, de închiriere a unui imobil, și nu stipulează decât închirierea apartamentului și a unui loc de parcare, nicidecum a piscinei). Mai mult, pretinsa leziune constând în dreptul de a dispune de efecte care decurg din dreptul de proprietate poate fi analizată doar de către o instanță civilă.

22. Partea reclamată consideră susținerile petentului ca fiind nefondate deoarece rațiunea introducerii unor reguli pentru corecta folosire a piscinei constă în asigurarea unei igiene corespunzătoare și păstrarea calității apei (conform art. 2, alin. 3) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată). Sub alt aspect, în speța de față este vorba de un regulament de utilizare a unui bun privat, iar nu de un bun public/de interes public, motiv pentru care chiriașii apartamentelor dispun de un drept de co-folosință în exercitarea căruia au nevoie de voința majoritară. Mai mult, deși petentul invocă discriminarea, acesta a prelungit contractul de închiriere după modificarea regulamentului pe care îl contestă (context în care devine relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Leyla Sahin contra Turciei.¹ Mai mult, costumul de baie european este fabricat din poliester și elastan, materiale care împiedică sporirea bacteriilor, bumbacul din care e fabricat burkini fiind propice acestora. Nu în ultimul rând, acest tip de costum tradițional este interzis în unele state (Geneva, Elveția) pentru motive de securitate (ca exemplu: în caz de stop cardiac, intervenția rapidă cu masaj cardiac devine mai dificilă). Articolele 10 lit. f) și 13, invocate de către petent, nu sunt incidente.

23. Se solicită admiterea excepției lipsei calității procesuale a petentului în formularea prezentei plângeri iar dacă C.N.C.D. va trece peste excepția invocată se solicită respingerea petiției formulate de dl. _____ ca nefondată.

24. La ședința de audieri din 06.02.2018, partea reclamată afirmă că în piscină a intrat o doamnă îmbrăcată cu pantaloni largi și bluză, și nimeni nu i-a spus nimic, deși piscina e mică și folosită mai ales de copii. Se arată că Asociația își dorește de fapt să evite lipsa costumului de baie (topless). De asemenea, dacă o persoană intră îmbrăcată și nu înoată bine hainele se îmbibă cu apă și apare pericolul de înec. Se mai arată că petentul este absent din viața asociației.

25. Prin adresa cu nr. 851/16.02.2018, partea reclamată depune următoarele înscrisuri: Procesul verbal de luare la cunoștință a regulamentului de ordine interioară, semnate de către doi proprietari care au închiriat locuințele unor persoane de religie islamică; Dovezi contractele de închiriere ale celor două locuințe; Corespondență din care rezultă acordul proprietarilor asupra regulamentului în discuție.

¹ Curtea a decis că interzicerea de către Turcia a purtării vălului islamic într-o instituție publică nu încalcă drepturile omului, întrucât libertatea de a te îmbrăca așa cum dorești într-o instituție de învățământ superior nu e absolută. În raport de legalitatea măsurii, Curtea a constatat că interdicția exista de la momentul admiterii acesteia la universitate. În consecință, măsura era prevăzută de o lege accesibilă și previzibilă. În raport de necesitatea măsurii, Curtea a subliniat că, în cazul particular al Turciei, care luptă constant pentru laicizarea statului și egalitate în drepturi între bărbați și femei, interdicția portului veșmintelor tradiționale musulmane poate constitui o măsură necesară. Curtea consideră că autoritățile nu și-au depășit marja de apreciere iar art. 9 nu a fost violat, măsura fiind necesară într-o societate democratică.

V. Motivele de fapt și de drept

26. În fapt, C.N.C.D. reține faptul că petentul este proprietarul unui apartament din Ansamblul rezidențial „Amfiteatru”, unde art. 46 din **Regulamentul de ordine interioară** stipulează următoarele: „Pentru păstrarea calității apei din piscină este obligatorie folosirea (...) costumului de baie european”. Petentul și-a închiriat apartamentul unei persoane de religie musulmană care, conform regulamentului, nu ar putea utiliza piscina. Prevederea care formează obiectul petiției s-a introdus în regulament după ce piscina a fost folosită de un grup de femei fără sutien, în fața unor minori. Piscina a fost folosită și ulterior adoptării modificării regulamentului de către persoane îmbrăcate în haine tradiționale musulmane.

27. Colegiul director respinge excepția lipsei calității procesuale active a petentului, invocată de partea reclamată, având în vedere faptul că are un interes legitim de a asigura chiriașului utilizarea tuturor facilităților existente la Ansamblul rezidențial „Amfiteatru”, inclusiv cea a piscinei.

28. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

29. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

30. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

31. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară ” (*Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (*Van der Musselle împotriva Belgiei*, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (*Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (*Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit*, 30 iulie 1998, §75).

32. Colegiul director constată că **Regulamentul de ordine interioară**, care stipulează utilizarea exclusivă a costumului de baie european, crează o diferențiere față de femeile musulmane, având în vedere situația similară a persoanelor de religie musulmană cu toate celelalte persoane în dreptul de a utiliza o piscină publică.

33. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

33. Criteriul de diferențiere este cel al religiei sau convingerii, cauzalitatea directă rezultă din textul regulamentului. În situația în care piscina poate fi utilizată doar de persoanele care poartă costum de baie european, implicit rezultă excluderea femeilor musulmane care pot face baie în public doar în burkini.

34. Diferențierea poate avea ca efect limitarea accesului la toate serviciile decare se bucură persoanele care locuiesc în respectivul ansamblu rezidențial.

35. Art. 10 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie

defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

[...]

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

36. În consecință prevederile regulamentului care stipulează că piscina poate fi folosită doar de persoanele care poartă costum de baie european reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10 lit. h) din **O.G. nr. 137/2000**, întrucât crează o restricție pe bază de religie care are ca efect restrângerea recunoașterii, în condiții de egalitate, a accesului la un serviciu.

37. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere că în practică discriminarea nu s-a realizat.

38. Colegiul director recomandă reclamatului să modifice respectiv să clarifice **Regulamentul de ordine interioară** pentru a include și alte tipuri de costume tradiționale, în particular cele folosite de către cei de religie musulmană (burkini și altele).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. respinge excepția lipsei calității procesuale active a petentului, invocată de partea reclamată;
2. prevederile regulamentului care stipulează că piscina poate fi folosită doar de persoanele care poartă costum de baie european reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10 lit. h) din **O.G. nr. 137/2000**;
3. aplică sancțiunea de avertisment conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001**;
4. recomandă reclamatului să modifice respectiv să clarifice **Regulamentul de ordine interioară** pentru a include și alte tipuri de costume tradiționale;
5. o copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, președinte

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA - Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Data redactării: 26.06.2018

**Red.: S.V.T./U.S.D.
Motivat în drept: I.H.**